

Рафи Грегоријан: Попис рутинско и техничко питање

Тимови стручњака из ОХР-а ће у наредних неколико седмица извршити попис државне имовине. Тај је корак давно требао бити предузет, а он може и треба бити направљен у оквиру предвиђеног временског распореда, прије одржавања сљедеће сједнице Савјета за примјену мира (ПИЦ).

Иако би сачињавање пописа имовине требало бити рутинско и техничко питање, кружи доста дезинформација о томе шта тај попис подразумијева. Из тог разлога је потребно јасно образложити шта спада а шта не спада у државну имовину, и зашто се сада ОХР бави задатком који су прије извјесног времена локалне власти већ требале завршити.

Дакле, шта спада у државну имовину? Прије свега, државна имовина представља дио правног наслеђа пренесеног са Социјалистичке Републике Босне и Херцеговине (СР БиХ) на Републику Босну и Херцеговину коју су признале Уједињене нације, те на Босну и Херцеговину (БиХ). То је у складу с чланом 1. Устава Босне и Херцеговине, односно с Анексом 4. Дејтонског мировног споразума.

Устав представља основу за суверенитет државе и њену двоентитетску структуру. Према томе, довођење у питање правног наслеђа из члана 1. Устава БиХ слично је довођењу у питање чињенице да је БиХ држава која се састоји од два ентитета. Супротно неким тврдњама, Дејтоном и Анексом 4. државна имовина није додијељена ентитетима.

Друго, углавном говоримо о двије категорије државне имовине: имовина која је од 31. децембра 1991. године регистрована на име СР БиХ и њених органа, и имовина која је припадала Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији (СФРЈ), без обзира да ли се налазила у Босни и Херцеговини или у иностранству, која је према Уговору о сукцесији СФРЈ конкретно додијељена Босни и Херцеговини.

Државна имовина је, највећим дијелом, војна имовина, као што су касарне, али и неке владине зграде и љетне резиденције које су у бившем систему користили високи функционери.

Као што је важно објаснити шта спада у државну имовину, једнако је важно рећи и шта не спада.

Многи политичари погрешно претпостављају да је “државна имовина” исто што и “јавна имовина”. То није исто. Савјет министара је 2004. године јасно дефинисао шта све спада у државну имовину. Према томе, државна имовина не укључује имовину у власништву предузећа третираних кроз законе о приватизацији, грађевинско земљиште додијељено од стране општина и слично. Циљ процеса расподјеле државне имовине у складу са условима који ће омогућити транзицију ОХР-а у Канцеларију специјалног представника ЕУ није да се утврди како ће се ријешити питање ријека, шума, паркова и друге имовине која представља “јавно добро”. Уколико је власништво над овом врстом имовине и ресурса предмет спора, такве ће спорове морати на одговарајући начин рјешавати правосудне и законодавне власти ове земље, а не ОХР.

Споразум о сукцесији имовине СФРЈ ступио је на снагу 2004. године и њиме је утврђен начин расподјеле покретне и непокретне имовине бивше СФРЈ између бивших република. Практично је тек након тога постало могуће ријешити ова питања унутар саме БиХ.

Упркос настојањима Савјета министара да током 2004. године почне рјешавати ова питања, ентитетске владе су ипак наставиле продавати државну имовину и њоме располагати. Због тога је високи представник у марту 2005. године забранио ентитетима и држави располагање таквом имовином све док Комисија за државну имовину не успије ријешити ово питање.

Политичке препирке током протекле четири и по године онемогућиле су Комисији да заврши посао, тако да забрана располагања имовином остаје на снази.

У фебруару 2008. године Управни одбор Савјета за примјену мира дефинисао је рјешавање питања државне имовине као приоритетан циљ и од тада позива да се изврши попис имовине, донесе закон и споразум између државе и ентитета, што би коначно омогућило расподјелу ове имовине на начин који ће обезбиједити да сваки ниво власти у БиХ у власништву има имовину потребну за обављање својих јавних функција.

Исправан и комплетан попис државне имовине је очигледно од кључног значаја за овај процес. Ипак, било је потребно више од годину дана сталних апела и позива Савјета за имплементацију мира и ОХР-а да Савјет министара БиХ уопште формира Радну групу за израду пописа, којој је дат мандат од шест мјесеци. Уз само мјесец дана колико јој је остало да заврши посао, Радна група до сада није успјела усагласити ни методологију рада.

Откако је високи представник најавио своју намјеру да изврши попис, с различитих страна су се појавили коментари о разлозима зашто то не може бити учињено. Појавиле су се тврдње да ће процес трајати годинама, а не мјесецима.

Чини се да неки политичари не желе да се овај попис изврши. Желе да ситуација по питању власништва над овом имовином остане нејасна. У неким случајевима, ово им може омогућити да и даље наставе профитирати од искориштавања ове имовине, иако она не припада њима него грађанима Босне и Херцеговине, и иако је даље рјешавање ситуације с имовином која ће бити у власништву државе и других нивоа власти питање око којег треба бити постигнут политички договор.

Без пописа не може бити ни политичког договора, а без таквог договора не може доћи до транзиције ОХР-а у Канцеларију специјалног представника Европске уније (ЕУСР). Упркос великој причи о жељама да се ОХР угаси, политичари нису учинили ништа да испуне циљ везан да државну имовину, односно да то учине на вријеме, прије новембарске сједнице Управног одбора Савјета за примјену мира.

С обзиром на неуспјех босанскохерцеговачких политичара да дјелују у складу са својим обавезама, високи представник је одлучио да ОХР проведе попис, кроз прикупљања документације која је на располагању сваком грађанину. На крају овог процесу, прикупљени подаци ће бити објављени, а грађани ове земље ће имати јаснију слику о имовини која може и треба бити кориштена за њихову добробит, а не за личне циљеве властодржаца.

Попис је заиста само попис. ОХР неће одлучивати о томе шта је у чијем власништву. О томе ће одлучивати органи власти у БиХ. Међутим, када попис буде завршен неће више бити толико мјеста за изговоре и постаће кристално јасно ко жели, а ко не жели транзицију ОХР-а у ЕУСР.

Др Рафи Грегоријан

Први замјеник високог представника у БиХ